

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/448/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3812211381
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3812211381.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Martinákovovej v právnej veci navrhovateľa I. G. Z., s.r.o. so sídlom N., A. 5, IČO 35 724 803, zastúpeného Advokátskou kanceláriou H. G., s.r.o. so sídlom N., A. 5, proti odporcovi F. F., bytom A., F. X/X, zastúpeného JUDr. V. Y., advokátom so sídlom U., J. G. X/A, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu R. na ochranu občana spotrebiteľa C. so sídlom A., S. XX, IČO 42 176 778, zastúpeného JUDr. V. Y., advokátom so sídlom U., J. G. X/A, o zaplatenie 5.983,84 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 07. marca 2013, č. k. 12C/296/2012-103 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľ je **p o v i n n ý** zaplatiť odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania - trov právneho zastúpenia vo výške 218,62 eur na účet JUDr. V. Y., advokáta vedený v H. N., a.s. U., č. ú. XXXXXXXXXXX/XXXX, VS: XXXXXXX, do troch dní.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa proti odporcovi domáhal zaplatenia istiny 5.983,84 eur s úrokmi z omeškania 9% ročne zo sumy 5.238,23 eur od 19.03.2011 do zaplatenia. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov konania - trov právneho zastúpenia vo výške 1.070,60 eur. Vychádzal zo zistenia, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 04.11.2009 uzavretej medzi postupcom, spoločnosťou Z. Z., a.s. so sídlom v N. a navrhovateľom, postúpil postupca na navrhovateľa pohľadávku voči odporcovi. Postupca a odporca uzavreli dňa 27.5.2005 zmluvu o splátkovom úvere č. 0372411628, ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky. Na základe tejto zmluvy poskytol postupca odporcovi úver vo výške 100.000,- Sk (3.319,40 eur). Odporca sa zaviazal splatiť úver v mesačných splátkach vo výške 2.322,- Sk vždy k 1. dňu v mesiaci počnúc dňom 01.07.2005. Odporca neplnil splátky v stanovených termínoch. Pretože bol odporca v zmysle obchodných podmienok v omeškaní, postupca odstúpil od zmluvy. Pohľadávka navrhovateľa ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky predstavovala sumu 6.213,84 eur, a pozostávala z istiny 5.468,23 eur a z úroku vo výške 745,61 eur. Navrhovateľ si v konaní uplatnil k istine 5.983,84 eur úrok z omeškania 428,32 eur a aj zákonný úrok z omeškania počnúc 19.03.2011. Pokusom o zmier zo dňa 12.06.2012 vyzýval navrhovateľ odporcu k zaplateniu celkovej dlžnej sumy 7.145,97 eur, predstavujúcej neuhradený úver vo výške 5.238,23 eur, zmluvný úrok vo výške 1.012,13 eur, úrok z omeškania vo výške 745,61 eur a nákladov inkasného konania vo výške 150 eur. Z Dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznání záväzku zo dňa 05.08.2010 vyplýva, že túto dohodu podpísal zástupca navrhovateľa a odporca ako osoba pristupujúca k dlhu. Súd prvého stupňa právny vzťah medzi účastníkmi konania založený zmluvou označenou ako "Zmluva o splátkovom úvere", i keď ide o zmluvu uzavretú podľa

ustanovení Obchodného zákonníka, považoval jednoznačne za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy. Súd vzhľadom na právnu úpravu zákona č. 258/2001 Z.z. účinnú v čase uzavretia zmluvy uviedol, že predmetnú zmluvu uzavretú medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom možno podriaďiť režimu zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom v čase uzavretia zmluvy. Na tomto mieste považoval súd za potrebné uviesť, že zákon o spotrebiteľských úveroch patrí do oblasti predpisov občianskeho práva a je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku *lex specialis* (uvedený záver podporujú aj odkazy k textu zákona, aj keď nie presne v naznačených súvislostiach). Uvedené znamená, že pokiaľ určité otázky nie sú výslovne upravené zákonom č. 258/2001 Z.z., použijú sa na ich riešenie príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, vrátane všeobecných ustanovení o záväzkoch podľa prvej hlavy ôsmej časti Občianskeho zákonníka. Rovnako na spotrebiteľské zmluvy podľa § 52 až 60 Občianskeho zákonníka, je potrebné vzhľadom na ich systematické zaradenie do Občianskeho zákonníka, aplikovať všeobecné ustanovenia o občianskoprávných vzťahoch. Vyplyva to i znenia § 54 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka, podľa ktorej možno vyvodiť, že spotrebiteľ si zmluvou nemôže zhoršiť postavenie, ktoré by inak mal pri aplikácii ustanovení Občianskeho zákonníka ako celku. V tejto súvislosti ešte súd dodal, že v zmysle § 23a ods. 2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa účinného ku dňu uzavretiu zmluvy, na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, použijú sa primerane ustanovenia Občianskeho zákonníka. Aj táto v čase uzavretia zmluvy platná a účinná norma viedla za použitia výkladového pravidla "*argumentum a contrario*" súd podporne k záveru, že na spotrebiteľské zmluvy, ktoré boli uzavreté podľa Obchodného zákonníka vzťahujú sa príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka (nie Obchodného zákonníka). Nakoniec, v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách sa nemôžu odchýliť od ustanovení Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa (od akýchkoľvek, t.j. aj od všeobecných ustanovení, a teda i od ustanovení o premlčaní). V predmetnej veci vzniesol odporca i vedľajší účastník námietku premlčania navrhovateľom uplatneného nároku, preto sa súd zaoberal najskôr otázkou, či nárok navrhovateľa je premlčaný alebo nie. Podľa Zmluvy o splátkovom úvere bola dojednaná konečná splatnosť úveru dňom 01.05.2010 pri riadnom splácaní úveru v mesačných splátkach. V konaní bolo preukázané, že odporca dlh riadne nesplácal, z dôvodu ktorého ho právny predchodca navrhovateľa požiadal o zaplatenie celého dlhu aj s príslušenstvom najneskôr do 19.06.2012. Navrhovateľ napriek tvrdeniu v návrhu na začatie konania o odstúpení postupcu od zmluvy, nedoložil do spisu listiny, z ktorých by bola zrejماً konečná splatnosť úveru ako celku, resp. dátum, s účinnosťou ktorého právny predchodca od zmluvy o splátkovom úvere odstúpil. Z prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok zo dňa 04.11.2009 mal však súd zistené, že už k vyššie uvedenému dátumu bol odporca v omeškani 1.222 dní, teda viac ako 3 roky so zostatkom pohľadávky ku dňu postúpenia vo výške 6.213,84 eur, z čoho istina predstavovala sumu 5.468,23 eur a úroky sumu 745,61 eur. Podľa názoru súdu i keď premlčanie práva zo spotrebiteľskej zmluvy nie je predmetom zmluvných dojednaní, použitie ustanovení o premlčaní podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka vzhľadom na to, že spotrebiteľská zmluva je inštitútom občianskeho práva a požíva ochranu podľa zásad občianskeho práva je nevyhnutné. Navrhovateľovi uplynula trojročná premlčacia doba na uplatnenie práva na súde nielen pred podaním návrhu na súd, ale ešte pred samotným postúpením žalovanej pohľadávky právnym predchodcom navrhovateľa na navrhovateľa. Návrh vo veci samej podal teda navrhovateľ na súd po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty, preto súd jeho návrh zamietol ako premlčaný. Keďže došlo k premlčaniu istiny, dochádza k premlčaniu aj jej príslušenstva, a to zmluvných úrokov, ktoré boli splatné spolu so splátkou istiny, ako i úrokov z omeškania. Pre úplnosť súd udáva, že použitie premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských zmluvách uzavretých nie podľa Občianskeho zákonníka pripustil aj NS SR napr. v uznesení sp. zn. 5M Cdo 20/2009 zo dňa 25.01.2011. Pokiaľ navrhovateľ predložil do spisu Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku podpísanú odporcom, podľa názoru súdu touto dohodou nedošlo k účinnému uznaniu záväzku s následkami predĺženia premlčacej lehoty na dobu 10 rokov. Z výsluchu odporcu mal súd preukázané, že odporca túto dohodu síce podpísal, avšak bez toho, že by si ju riadne prečítal, resp., že by s jej obsahom bol navrhovateľom riadne oboznámený. Vychádzajúc zo skutkových okolností, za akých navrhovateľ mal dať podpisovať odporcovi uvedenú istinu, keď tento preukázateľne jej obsah nepoznal, že ide v podstate o navrhovateľom vopred pripravenú formulárovú dohodu, obsahom ktorej je znenie vyhlásenia odporcu o uznaní záväzku, hodnotí súd takéto konanie ako konanie v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, pretože navrhovateľ využitím mylných informácií chcel dosiahnuť uznanie dlhu v záujme predĺženia premlčacej doby i keď odporca nemal vôbec vedomosť a ani vôľu takéto vyhlásenie urobiť. Je evidentné, že úmyslom navrhovateľa bolo zabezpečiť si pre seba právne isté postavenie na úkor nevedomosti odporcu ako spotrebiteľa.

Takéto konanie súd považuje za nekalú obchodnú praktiku v zmysle § 8 ods. 4 citovaného zákona, pričom takéto konanie súd považuje za rozporné s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a predmetný úkon je teda neplatný v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Takáto praktika pritom podstatne zasahuje do práv spotrebiteľa, pričom navrhovateľ postupoval v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti. Uvedené vyplýva i z toho, že formuláciu uznania dlhu i v prípade ak je dlh premlčaný je predtlačená na všetkých dohodách bez rozlíšenia, či v čase keď sa dlh „uznáva“ je premlčaný alebo nie. Uznanie záväzku ako nekalá obchodná praktika je neplatná, preto je dôvodne uplatnená námietka zákonnej trojročnej premlčacej doby, keďže, ako už bolo uvedené vyššie, dlh odporcu bol premlčaný zjavne pred podaním žaloby na súd a teda návrh vo veci samej podal navrhovateľ na súd až po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty dňa 29.06.2012, z dôvodu ktorého bolo potrebné návrh v celom rozsahu ako nedôvodný zamietnuť. Právne svoje rozhodnutie ďalej odôvodnil ustanovením § 100 ods. 1, § 101 Občianskeho zákonníka.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Navrhol ho zmeniť tak, že odvolací súd jeho návrhu vyhovie. Uplatnil si náhradu trov konania, ktorú špecifikoval. V odvolaní namietal, že dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznání záväzku spĺňa všetky náležitosti, ktoré zákon vyžaduje pre platnosť uznania dlhu zo strany dlžníka, teda má písomnú formu, vyplýva z nej dôvod vzniku pohľadávky, výška pohľadávky a prísľub dlžníka tento dlh zaplatiť. Zároveň odporca potvrdil vedomosť o premlčaní dlhu a následkoch s tým spojených. V tejto súvislosti poukázal na čl. 3 bod 3.1 Dohody, v ktorej je jednoznačne zrozumiteľne a jasne uvedené: "Osoby uvedené v bode 1.2a alebo 1.3 tejto Dohody vyhlasujú, že majú vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch". Poukázal na skutočnosť, že záväzok, ktorý odporca uznal, v čase podpisu Dohody nebol premlčaný. Uviedol, že súd v odôvodnení rozsudku uvádza, že z prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok je zrejme, že ku dňu 04.11.2009 bol odporca v omeškaní 1222 dní, teda viac ako 3 roky. Navrhovateľ však zastáva názor, že uvedený dátum len uvádza, kedy sa odporca dostal do omeškania s úhradou splátky a nemožno ho brať do úvahy ako dátum ukončenia zmluvy. Ďalej poukázal na fakt, že právny predchodca navrhovateľa - postupca a rovnako ani navrhovateľ nijakým spôsobom neukončil záväzkovo - právny vzťah uzatvorený medzi postupcom a odporcom, nakoľko nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, zo strany navrhovateľa zmluva nebola vypovedaná a taktiež nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, resp. navrhovateľ a ani postupca pohľadávky predmetným dokladom nedisponuje. Vzhľadom na uvedené ani súd nemohol mať ukončenie zmluvy a splatnosť pohľadávky za preukázané. Konečná splatnosť uplynula dňa 01.05.2010, pričom Dohoda bola podpísaná dňa 05.08.2010. Súd mal prípadne nárok navrhovateľa posudzovať s poukazom na ustanovenie § 103 OZ, keďže zo zmluvy o splátkovom úvere je nesporné, že zmluvné strany sa dohodli na plnení v splátkach a navrhovateľovi mal priznať pri najmenšom splátky, ktoré v čase uznania a podpisu Dohody premlčané neboli (počnúc splátkou splatnou ku dňu 01.09.2010). Nesúhlasil so zamietnutím žalobného návrhu z dôvodu premlčania v plnom rozsahu. Mal za to, že v danom prípade došlo k nespochybniteľnému uznaniu dlhu, pričom na to, aby nastali právne účinky spojené s uznaním práva podľa § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka zákon nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu. Nesúhlasil so zamietnutím žalobného návrhu z dôvodu premlčania, nakoľko je zrejme, že ak by aj odporca v čase uznania dlhu nevedel o jeho premlčaní, právny účinok spojený s uznaním práva, ktorý predpokladá § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka, t. j. prerušenie plynutia pôvodnej premlčacej doby a začiatok plynutia novej desaťročnej premlčacej doby, v takomto prípade nastupuje. Obsah dohody nie je tak rozsiahly, aby sa s ním odporca nemal možnosť oboznámiť a okrem toho odporca dohodu podpisoval vo svojom bydlisku, teda mal možnosť dohodu si v pokoji prečítať a v prípade, ak mal záujem uzatvoriť dohodu s takýmto obsahom, vysloviť s ňou svoj súhlas svojím podpisom, resp. odmietnuť ju a nepodpísať, ak s jej obsahom nesúhlasil. Ďalej uviedol, že dohodou dochádza k zmene v obsahu záväzku zmluvných strán, ktorá spočíva v tom, že odporcovi je umožnené splácať záväzok v splátkach. Zastával názor, že odporca po tom, čo sa oboznámil s obsahom dohody, svojím podpisom svoj existujúci záväzok uznal a vyjadril svoju vedomosť s premlčaním pohľadávky. Odporca nebol k podpisu dohody žiadnym spôsobom donútený, uzatvorením predmetnej dohody taktiež nedochádza k zhoršeniu postavenia odporcu ako spotrebiteľa, ale práve naopak navrhovateľ poskytol odporcovi možnosť plniť už existujúci splatný záväzok, s plnením ktorého sa odporca dostal do omeškania, v splátkach. Navrhovateľ nesúhlasil ani s rozhodnutím súdu prvého stupňa, ktorým bol zaviazaný na úhradu trov právneho zastúpenia odporcu a vedľajšieho účastníka. Uviedol, že odporca si zvolil svojho zástupcu až po tom, ako do konania vstúpil vedľajší účastník zastúpený tým istým právnym zástupcom, keďže vyjadrenie doručené súdu bolo datované 04.03.2013. Navrhovateľ zastáva názor, že v ďalších vyjadreniach či už písomných alebo ústnych, podaných v mene

odporcu alebo vedľajšieho účastníka neboli uvedené žiadne nové skutočnosti, ide o obsahovo rovnaké vyjadrenie, ktoré v konaní predložil vedľajší účastník zastúpený rovnakým právnym zástupcom. V danom prípade treba zobrať do úvahy neúčelnosť podobných, v podstate opakujúcich sa úkonov, ktoré boli vykonané tým istým právnym zástupcom raz ako zástupcom vedľajšieho účastníka, raz ako zástupcom odporcov. Navrhovateľ považuje úkony vykonané právnym zástupcom odporcov len za účelové, avšak neúčelné navyšovanie trov konania, ktoré absolútne popierajú zásadu hospodárnosti konania. Zastával názor, že v danom prípade prevažuje právny záujem právneho zástupcu na zabezpečení odmeny advokáta prostredníctvom právneho zastúpenia nad samotnou ochranou svojho klienta, keďže rovnakú ochranu môže odporcom poskytnúť aj vedľajší účastník, keď navyše ide o právne zastúpenie rovnakou osobou. Mal za to, že dochádza k zneužívaniu inštitútu ochrany spotrebiteľa a právnej úpravy trov konania a v danom prípade je na mieste aplikácia ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p.. Zastával názor, že združenie na ochranu spotrebiteľa musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Združenia na ochranu spotrebiteľa podľa § 25 zákona č. 250/2007 Z. z. majú pritom možnosť využívať aj určenú podporu ministerstva. Tieto právne závery ustálil aj Krajský súd v Bratislave vo svojom rozhodnutí sp. zn. 5Co/26/2012, ako aj v rozhodnutí sp. zn. 3Cob/259/2011, ktorý v obdobných prípadoch nepriznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov právneho zastúpenia. Ako vyplýva z dôvodovej správy k zákonu č. 384/2008 Z. z., cieľom novelizácie Občianskeho súdneho poriadku bolo posilniť ochranu spotrebiteľa v sporoch vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv a umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby, najmä združenia na ochranu spotrebiteľov. Navrhovateľ má za to, že úmyslom zákonodarcu bolo umožniť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľa priamo na ten účel zriadeným subjektom, ktoré budú spôsobilé poskytnúť spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc, a ktoré budú v danej oblasti aj materiálne aj personálne vybavené a odborne kompetentné. Navrhovateľ má z vlastných skúseností vedomosť, že združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu, a to oznámením o vstupe združenia do konania, ktoré obsahuje žiadosť o zaslanie žaloby a návrh na priznanie trov konania. Z uvedeného je zrejmé, že pred zaslaním oznámenia o vstupe do konania združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade. Vedľajší účastník viaceré procesné podania nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, významných skutočností vzťahujúcich sa na predmet sporu. Rovnaký právny názor vyjadril aj Krajský súd v Košiciach v rozhodnutí sp. zn. 6Co/141/2012. Navrhovateľ zároveň poukázal na to, že uvedenú činnosť by malo byť schopné účelne zabezpečiť aj samotné združenie. Paušálny vstup združenia zastúpeného advokátom do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania a navodzujem dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Obdobný právny názor vyslovil aj Krajský súd v Banskej Bystrici v rozhodnutí sp. zn. 17Co/91/2012. V zmysle uvedeného navrhovateľ zastával názor, že trovy vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva, čo je dôvodom hodným osobitného zreteľa podľa ust. § 150 O.s.p.. Súd by nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi neporušil právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov konaní podľa čl. 47 ods. 2,3 Ústavy SR, čo vyvodil o.i. z nálezu Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 78/03. V súvislosti s poukazovaním vedľajšieho účastníka na ust. § 137 O.s.p., na ustanovenia Charty základných práv EÚ ako aj na rozhodnutia Súdneho dvora EÚ navrhovateľ uviedol, že združenie odporcu v konaní nezastupuje. V dôsledku uvedeného nemožno pri zdôvodňovaní nároku na náhradu trov konania podľa navrhovateľa argumentovať ust. § 137 O.s.p., keďže toto priznáva náhradu hotových výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, teda najmä Centrum právnej pomoci. Obdobný právny názor vyjadril Krajský súd v Prešove v rozhodnutí, sp. zn. 13Co/40/2012. Z týchto dôvodov navrhovateľ považoval právne zastúpenie vedľajšieho účastníka v predmetnom konaní za nadbytočné, účelové a nehospodárne.

Odporca a vedľajší účastník v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhli napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu potvrdiť ako vecne správny a zároveň si uplatnili právo na náhradu trov odvolacieho konania za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu spolu s príslušným režijným paušálom) vo výške 218,62 eur. Konštatovali, že spotrebiteľská právna úprava zahŕňa komplex právnych noriem verejnoprávneho ako aj súkromnoprávneho charakteru. Na úrovni súkromnoprávnej upravujú spotrebiteľské normy okruh všetkých súkromnoprávných zmluvných vzťahov (vrátane obchodnoprávných, ktoré majú charakter absolútneho obchodu) uzatváraných medzi dodávateľmi a spotrebiteľmi. Osobitný právny režim spotrebiteľských zmlúv, ktorý modifikuje klasickú zásadu zmluvnej autonómie vyplýva zo zvýšeného záujmu spoločnosti ochraňovať slabšieho účastníka

zmluvného vzťahu (spotrebiteľa), ktorý vstupuje do zmluvných vzťahov s predajcami a poskytovateľmi rôznych plnení a služieb (dodávateľmi), ktorí stále častejšie na trhu vystupujú v monopolnom postavení resp. konajú v rámci kartelových dohôd. V uvedenom rámci je podľa názoru odporcu a vedľajšieho účastníka potrebné pri správnej interpretácii a aplikácii ustanovení spotrebiteľských zmlúv smerujúcich k ochrane spotrebiteľa vychádzať z teórie výhodnosti, ktorá v každom konkrétnom prípade vždy odôvodňuje preferenčné použitie tých zákonných ustanovení, ktoré sú na prospech spotrebiteľa. Ďalej uviedli, že navrhovateľom predložená Dohoda o uzavretí splátkového kalendára o uznaní záväzku je formulár, ktorý vopred pripravil dodávateľ pre spotrebiteľa, pričom spotrebiteľ nemal žiadnym spôsobom možnosť ovplyvniť jej obsah. Takto predformulovaná Dohoda obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a to predĺženie premlčacej doby formou uznania dlhu a rozhodcovskú doložku. Ich právny význam a dôsledky sú pre väčšinu spotrebiteľov neznámymi kategóriami. Ako neprijateľné sú obe zmluvné podmienky obsiahnuté vo formulári Dohody absolútne neplatné. Uzatvorenie Dohody je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, pretože pri uzatváraní Dohody neboli dodržané princípy dobromyseľnosti, čestnosti a navrhovateľom boli využitý omyl a lesť v snahe dosiahnuť predĺženie premlčacej doby. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky predĺženia premlčacej doby formou uznania dlhu odôvodnil odporca a vedľajší účastník tým, že predĺženie premlčacej doby umožňuje navrhovateľovi účelové kapitalizovanie pohľadávky nárastom príslušenstva v dôsledku plynutia času a následnú kvantifikáciu príslušenstva pohľadávky, ktorú už vo svojej žalobe označuje navrhovateľ ako súčasť uplatnenej istiny, čo prináša možnosť podstatného zvýšenia trov takéhoto súdneho konania. Spôsobuje, že drvivá väčšina priemerných spotrebiteľov už v čase uplatnenia pohľadávky na súde nedisponuje prvotnými dokumentmi o uplatnenej pohľadávke a stráca tak teoreticky možnosť brániť sa napr. preukázaním splnenia resp. čiastočného splnenia dlhu, resp. poukazaním na neprijateľné zmluvné podmienky a nekalé obchodné praktiky dodávateľa. Predĺženie premlčacej doby navrhovateľ odvodzuje od ust. § 558 Občianskeho zákonníka, čím chce získať výhodu právnej domnienky existencie dlhu v čase uznania a uľahčiť si tak pozíciu v súdnom spore tým, že nemusí preukazovať vznik dlhu a jeho výšku v čase uznania. Navrhovateľ vo formulárových dohodách teda necháva dlžným spotrebiteľom uznávať pohľadávky v rozsahu takej sumy, na ktorú nemá v celom rozsahu platný právny titul t. j. suma dlhu (istiny) je vyššia ako skutočná pohľadávka podložená platným právnym titulom. Uzatvorením Dohody chce navrhovateľ pre potreby súdneho konania navodiť dojem perfektosti pôvodných zmlúv a získať titul aj na vymáhanie súm, na ktoré nemá právny nárok, ktorých zaplatenie právnomu predchodcovi navrhovateľa resp. navrhovateľovi zakladá spotrebiteľovi nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Podľa názoru odporcu a vedľajšieho účastníka pre spotrebiteľa je vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými sa spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované a vykonávané vo vlastnom záujme dodávateľa. Návrh na uzatvorenie formulára Dohody o uzatvorení splátkového kalendára a uznaní záväzku nikdy nevychádza od spotrebiteľa napriek tomu, že navrhovateľ sa snaží tvrdiť opak. Konanie žalovaného spotrebiteľa je vždy iba reakciou na predchádzajúcu aktivitu zo strany inkasnej spoločnosti navrhovateľa, ktorá pod zámienkou uzavretia splátkového kalendára so spotrebiteľom predkladá spotrebiteľovi dohodu o uznaní a splácaní dlhu, ktorej významu a zamýšľaným právnym dôsledkom oslovené osoby nerozumejú. Ochota prevažnej väčšiny dlžníkov podpisovať pracovníkom inkasných spoločností prakticky akékoľvek predložené listiny, vyplýva primárne zo záujmu dlžníkov uhradiť si svoje záväzky, často aj napriek ich objektívnej neschopnosti. Dohoda o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach je kombináciou jednostranných a dvojstranných právnych perfektosti pôvodných zmlúv a získať titul aj na vymáhanie súm, na ktoré nemá právny nárok, ktorých zaplatenie právnomu predchodcovi navrhovateľa resp. navrhovateľovi zakladá spotrebiteľovi nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Podľa názoru odporcu a vedľajšieho účastníka pre spotrebiteľa je vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými sa spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované a vykonávané vo vlastnom záujme dodávateľa. Návrh na uzatvorenie formulára Dohody o uzatvorení splátkového kalendára a uznaní záväzku nikdy nevychádza od spotrebiteľa napriek tomu, že navrhovateľ sa snaží tvrdiť opak. Navrhovateľ má tendenciu prezentovať formulárovú Dohodu ako legitímny spôsob uznania dlhu a predĺženia premlčacej doby poukazujúc na inštitúty klasickej civilistiky uznania práva dlžníkom podľa § 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka resp. poukazujúc na uznanie dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka. Predĺženie premlčacej doby so spotrebiteľmi navrhovateľ nesporne dojednáva podľa ust. § 558 Občianskeho zákonníka, čo zodpovedá obsahu dojednania podľa formulára „Dohody“. Uznanie práva podľa § 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka a uznanie dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka sú však dva odlišné právne inštitúty, ktoré sú síce navonok podobné avšak svojím obsahom nie sú totožné. Poukázali na to, že navrhovateľ pri uzatváraní

formulárovej dohody zjavne ignoruje a porušuje predpisy spotrebiteľského práva a pokiaľ sa aj pokúša za každú cenu dať svojmu protiprávnemu konaniu plášťik vo forme uznania práva resp. dohody o uznání dlhu, je to iba snaha o zahmlievanie skutočnej podstaty, pretože pod týmto plášťikom sa nachádzajú neprijateľné zmluvné podmienky a nekalé obchodné praktiky. Preukázateľná kumulácia nekalých obchodných praktík zo strany navrhovateľa (§ 7 Zákona o ochrane spotrebiteľa, § 8 ods. 1, 4 Zákona o ochrane spotrebiteľa, § 4 ods. 8 Zákona o ochrane spotrebiteľa, § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka), súčasne s neurčitost'ou Dohody je podľa odporcu a vedľajšieho účastníka dôvodom na posúdenie uznania ako neplatného právneho úkonu (§ 39 Občianskeho zákonníka, § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka), v dôsledku čoho sa navrhovateľ v predmetnej veci nemôže dovoliavať platnosti predloženej formulárovej Dohody a teda ani právnych účinkov s tým spojených a to ani s poukazom na princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedľuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech žalovaného spotrebiteľa, pretože vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov realite praktického života odporuje požiadavka na podrobnú znalosť právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. K argumentácii navrhovateľa týkajúcej sa dôvodnosti priznanej náhrady trov konania odporcyni a vedľajšiemu účastníkovi uviedli, že súd pri priznaní náhrady trov odporcu a vedľajšiemu účastníkovi postupoval v súlade s legislatívou Európskej únie, judikatúrou Súdneho dvora EÚ, v súlade s vnútroštátnou právnou úpravou, ustálenou súdnou praxou a slovenskou právnou teóriou. O dôvodnosti priznania náhrady trov odporcyni a vedľajšiemu účastníkovi svedčí aj novelizované znenie ust. § 137 OSP, ktoré bolo s účinnosťou od 01. 01. 2012 doplnené zákonom č. 332/2011 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi. V zmysle citovanej novely § 137 OSP trovami konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov vrátane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie ak je zástupcom advokát. Podľa dôvodovej správy k zákonu č. 332/2011 Z. z. navrhovaná právna úprava má dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou, alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. V týchto prípadoch budú osobitnými predpismi napr. zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou, zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc možno vo všeobecnosti odvodiť z čl. 47 ods. 2 Ústavy SR. Ústavný rozmer práva účastníka na náhradu trov konania v úspešnom súdnom spore vyplýva z nálezov Ústavného súdu SR II ÚS 31/04, II ÚS 56/05, IV. ÚS 147/08, II ÚS 122/09. V súvislosti s trovami vedľajšieho účastníka poukázali na rozhodnutia Krajského súdu v Nitre, Žiline, Banskej Bystrici, Košiciach a v Prešove, ktorými chceli podporiť svoj názor týkajúci sa trov odporcyni a vedľajšieho účastníka.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 1, § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Navrhovateľ ako odvolací dôvod namietal, že súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav veci a nesprávne právne posúdenie.

Odvolací súd podrobne preskúmal rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní navrhovateľom vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa vo veci samej. Z daného titulu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia vo veci samej, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku dodáva:

Z obsahu spisu vyplýva, že podľa predmetnej zmluvy o úvere mal odporca poskytnutý úver splatiť do 01.05.2010. Nakoľko odporca riadne úver nesplácal právny predchodca navrhovateľa odstúpil od zmluvy. Hoci moment odstúpenia od zmluvy nemožno vychádzajúc z predložených listinných dôvodov jednoznačne identifikovať, z vyjadrenia právneho zástupcu navrhovateľa a osobitne z prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok zo dňa 04.11.2009 je však zrejmé, že pohľadávka navrhovateľa bola v celom rozsahu splatná pred viac ako tromi rokmi od podania návrhu na súd, nakoľko ku dňu postúpenia

pohľadávky bol odporca s úhradou zostatku pohľadávky v omeškaní 1222 dní, t. j. viac ako 3 roky. Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ uplatnil svoj nárok na súde až po uplynutí trojročnej premlčacej doby.

Pokiaľ sa týka dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznání záväzku odvolací súd poukazuje na to, že súdna prax už zaujala stanovisko, že pri uzatváraní týchto dohôd zo strany navrhovateľa došlo k nekalej obchodnej praktike. Je nepochybné, že právny vzťah medzi účastníkmi je vzťah so spotrebiteľskej zmluvy, a preto je potrebné aj na tento právny úkon aplikovať ustanovenia, ktoré spravujú vzťahy spotrebiteľského charakteru. Súdna prax vychádza zo stanoviska, že dohoda o splátkach je typicky formulárovým ošetrením vzniknutého stavu, kedy sa na podpis spotrebiteľovi predkladá zdanlivo výhodný formulár o splátkach. Aj v danom prípade dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznání záväzku predloženú navrhovateľom, treba považovať za formulárový dokument, ktorý má zdanlivo pôsobiť ako ústupok navrhovateľa vo forme povolenia splátok dlhu /hoci v danom prípade sa v dohode ani výška splátok neuvádza/, avšak jeho cieľom je dosiahnutie uznania záväzku a tým predĺženie premlčacej lehoty na uplatnenie nároku, ako aj dosiahnutie súhlasu s rozhodcovskou doložkou. V danom prípade dokonca malo dôjsť k podpísaniu tejto dohody na verejnom priestranstve. Z textu dohody je zrejmé, že ide o formulár, ktorý navrhovateľ používa vo vzťahu k neurčitému počtu dlžníkov. Možno konštatovať, že ak dlžník podpisuje takúto dohodu, nerobí to z dôvodu, aby uznal svoj záväzok, ale aby dosiahol splátky svojho dlhu. Uznanie záväzku je cieľ sledovaný predovšetkým veriteľom a nie dlžníkom a keďže ide o predformulované tlačivo, dlžník pri uzatváraní dohody o splátkach nemôže jeho obsah ovplyvniť. Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznání dlhu, v ktorej je uvedené, že má vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch, je považovaná za rozpornú s dobrými mravmi. Text dohody je podpísaný na dopredu navrhovateľom pripravený formulár, vytlačený drobným písmom, ktorého obsah nemôže spotrebiteľ ovplyvniť. Zároveň je vždy potrebné prihliadnúť aj na okolnosti, za ktorých takýto úkon vznikol. Dohoda týkajúca sa uznania dlhu nebola iniciovaná odporcom, ako spotrebiteľom, ktorá jej uzavretím nič nezískal, ale naopak zhoršila jeho postavenie. Vychádzajúc zo zásady ochrany spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany je umiestnenie textu o vedomosti premlčaného dlhu do bodu 3 dohody obsahovo označené ako „forma splatenia záväzku“ zavádzajúce, a preto napĺňa kritériá nekalej obchodnej praktiky. Taktiež je potrebné zdôrazniť, že predložené uznanie dlhu zo strany navrhovateľa je aj neurčitým právnym úkonom, keď z neho nie je zrejmá celková výška uznaného dlhu, keďže nie je špecifikovaná výška príslušenstva pohľadávky. Jedná sa o neurčitý právny úkon, ktorý je v zmysle ustanovenia § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatný. Odvolanie odporcu a vedľajšieho účastníka bolo teda zjavne opodstatnené. Odvolací súd vyhodnotil odvolanie navrhovateľa ako nedôvodné aj v časti, v ktorej napadol výrok rozsudku súdu prvého stupňa o náhrade trov konania. Z obsahu spisu mal odvolací súd preukázané, že odporca a vedľajší účastník boli v konaní zastúpení tým istým právnym zástupcom, preto správne v zmysle zásady úspechu v konaní súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 1 O.s.p. priznal náhradu trov konania úspešným odporcom a vedľajšiemu účastníkovi. Trovy právneho zastúpenia si právny zástupca odporcu a vedľajšieho účastníka vyčíslil za zastupovanie dvoch osôb podľa § 13 ods. 2 vyhl. č. 655/2004 Z. z. v znení platnom do 30.06.2013 túto náhradu trov právneho zastúpenia v tomto rozsahu aj priznal. Okolnosť, že vyjadrenia či už písomné alebo ústne podané v mene odporcu alebo vedľajšieho účastníka sú obsahovo v zásade podobné, neznamená, že za takéto úkony netreba priznať odmenu za právne zastúpenie, nakoľko citovaná vyhláška č. 655/2004 Z. z. pozná zníženie tarifnej odmeny len ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb uvedené v § 13 ods. 2. Neboli dôvodné ani námietky navrhovateľa o nepriznaní trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi a odporcovi vôbec. Odvolací súd konštatuje, že nepriznanie trov úspešnému odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi by tak, znamenalo porušenie princípu rovnosti zbraní v občianskom súdnom konaní. Pokiaľ je prípustné, aby samotný navrhovateľ bol právne zastúpený v konaní a mu bola priznaná náhrada trov konania vrátane trov právneho zastúpenia, môže si aj vedľajší účastník na strane odporcu vychádzať z ust. § 93 ods. 4 O.s.p. zvoliť právneho zástupcu, ktorý ho bude v konaní zastupovať a ktorému pri splnení zákonných predpokladov rovnako príslúcha právo na náhradu trov právneho zastúpenia. Napokon súdna prax už k otázke priznania trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi zaujala kladné stanovisko.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej a vo výroku o náhrade trov konania potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia podľa § 10 ods. 1, § 13 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. b), § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení platnom do 30.06.2013. Predmetom odvolacieho konania bola suma 745,36 eur a odmena pri zastupovaní dvoch osôb pozostáva z jedného úkony právnej služby - písomné vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 21.06.2013 á 210,81 eur x 2 = 421,62 eur : 2 = 210,81 eur +7 ,81 eur režijný paušál, spolu 218,62 eur.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.